

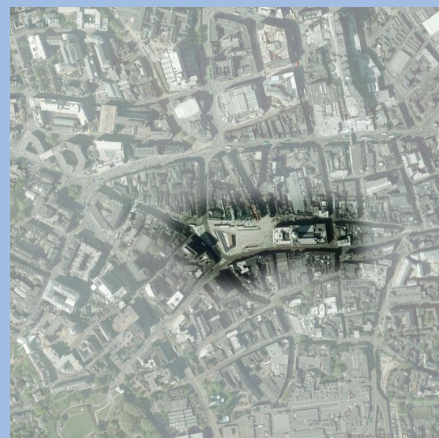
فروش مخلص، کارشناس ارشد
معماری منظر، دانشگاه تهران.
farnooshmokhles@gmail.com

کانون نوین اجتماعی

میدان کهنه ناتینگهام برای پیاده‌ها

نام پروژه	میدان بازار کهنه ناتینگهام
کارفرما	شورای شهر ناتینگهام
طراح متأخر	کاترین گوستافان پورتر
مساحت	۱۱۵۰۰ متر مربع
سال بهره‌برداری	۲۰۰۷ میلادی
شهر	ناتینگهام
کشور	انگلستان

تصویر ۱: طراحی مجدد میدان بازار کهنه توسط گوستافسون و بازگشایی آن در مارس ۲۰۰۷. مأخذ: www.flickr.com

Pic1: The elegant redesign of Old Market Square by Gustafson Porter was eagerly anticipated, with the square reopening in March 2007. Source: www.flickr.com

معرفی فضا

◀ میدان بازار کهنه در مرکز شهر ناتینگهام به عنوان قلب استراتژیک شهر، یک شاهراه ارتباطی قوی در مسیرهای اصلی و جاذبه‌های مرکزی شهر است. قرارگیری ساختمان قدیمی شورای شهر در ضلع شرقی میدان در کنار سایر فعالیت‌ها، میدان را به نقطه کانونی و کالبدی شهر و محل ملاقات‌های تاریخی مردم ناتینگهام از طریق رویدادهای محلی، تظاهرات مدنی و بازدیدهای سلطنتی تبدیل کرده است.

سیر تحول فضا

• دوره اول: تأسیس

تاریخ بازار کهنه ناتینگهام به قبل از تأسیس شهر ناتینگهام برمی‌گردد. این مربع به مثابه مفصل و حد فاصل بین دو شهر نورمن و ساکسون به مکانی برای داد و ستد کالا تبدیل شده بود. با گذشت زمان و به دنبال رونق تجاری این مفصل و نزدیکی آن به مکان حکومتی سنگ قلعه، این میدان به مرکز شکل‌گیری و رشد شهر ناتینگهام تبدیل شد.

• دوره دوم: تداوم زندگی در قلب شهر

میدان ناتینگهام دارای رونقی ۸۰۰ ساله با ۱۱۵۰۰ متر مربع مساحت است. این مکان در طول دوران حیات خود کاربری یکسان و فعال داشته و نقش مرکزیت خود را در طول ۸۰۰ سال حفظ کرده، به گونه‌ای که به یک مکان ملی و خاطره‌ای تبدیل شده است.

در ۱۶۸۸ بانک اسمیت (Smith) به عنوان اولین بانک استان در مربع تأسیس شد و جانشین آن بانک ملی وست مینستر (Westminster) است که هنوز هم در این محل قرار دارد. این میدان همیشه مرکز جنبش‌های مهم اجتماعی بوده که از مهم‌ترین آنها جنبش صنعتگران نساجی انگلستان در اوایل قرن نوزدهم است.

• دوره سوم: توسعه بی‌رویه و آغاز مشکلات و

تدوین برنامه ساماندهی

در ۱۹۲۷ اولین طرح ساماندهی آن برنامه‌ریزی و اجرا شد و در ۱۹۲۸ این میدان به محل برگزاری نمایشگاه سالانه غاز با قدمتی ۷۰۰ ساله، در ماه اکتبر تبدیل شد. اما به دنبال آن کم‌کم این مکان به گره ترافیکی و اجتماع وسایل نقلیه تبدیل شد. کاهش کیفیت‌های آن به عنوان فضای جمعی شهر، تغییر در عملکردها و مسایل پیرامونی دسترسی افراد معلول و آلودگی بصری، شورای شهر ناتینگهام بر آن داشت که برای احیا و بازگرداندن زندگی به قلب شهر در ۲۰۰۳ مسابقه‌ای برای بهسازی و احیای این میدان در ناتینگهام برگزار کند که در نتیجه آن، طراحی میدان به «کانتین گوستافسون» طراحی و معماری منتظر واگذار شد. طراحی و بهسازی میدان

تصویر ۱

توسط گروه گوستافسون از ۲۰۰۴ شروع و در مارس ۲۰۰۷ افتتاح شد.

رویکرد طراح

به گفته کاترین گوستافسون: "یک مرکز شهری باید مرتبط با شهر باشد نه به یک ایالت یا کشور."
از دیدگاه وی طراحی در منظر شامل محیط اطراف آن می‌شود. بررسی کامل سائیت و تاریخچه، فرهنگ، اقلیم، اجتماع و ... از اصول پایه در طراحی است و به هم دوختن این عوامل در یک پروژه باعث موفقیت آن می‌شود.

هدف طرح

هدف از بازطراحی و اصلاح این میدان جذب مردم در میدان و زنده کردن فضای آن با تقویت حضور جمعی و فردی افراد در مرکز و اطراف میدان بود. هرچند تعداد زیادی عابر پیاده و دانشجویان از این منطقه عبور می‌کردند اما ۷۸ درصد مردم پس از رسیدن به میدان از عبور از مرکز میدان و یا قدم زدن در آن دوری می‌کردند. بنابراین در شهر نیاز به یک طراحی اساسی و خلاق و متفاوت با سایر میدان‌های عمومی شهر برای میدان کهنه احساس می‌شد که حس حضور در میدان شهر را در مردم به وجود آورد.

راهبردهای طرح

۱. اتکا به ساختار تاریخی

ایده گوستافسون در طراحی میدان بازار کهنه، استفاده از ساختار تاریخی و هویتی و بازسازی آن به عنوان قالب اصلی طرح که گویای خاطرات تاریخی آن در منطقه ناتینگهام. وی سعی در به وجود آوردن فضایی در خدمت شهر با هدف ایجاد تعاملات اجتماعی و زندگی جمعی داشت. قرار گرفتن میدان در مرکز شهر و اتصال بسیاری از فضاهای مهم، مراکز اقامتی و دیدهای مناسب شهری، این امکان را می‌دهد که استفاده‌کنندگان آن در محیطی وسیع، با چشم‌اندازی باز و بدون مانع و بدور از ترافیک سواره و سایر معضلات یک مرکز شهری، از محیط آن استفاده کنند. در گام نخست، حذف کردن ماشین و استفاده از خطوط دو طرفه تراموا به منظور تأمین نیازهای حمل و نقل در سطح شهر و به دنبال آن کاهش بار ترافیکی و پیوستگی فضاها در اطراف میدان، به شفافیت و گشودگی دید و ارتباط بصری فضاها کمک کرده است. عبور پیاده از خطوط تراموا و امکان عبور آزادانه بین میدان و مغازه‌های خرده‌فروشی ضلع جنوبی، خود باعث رونق این بدنه بعد از طراحی شده است. طرح جدید در عین خلاق بودن بر اساس طرح اصیل قرون وسطی شکل گرفت. دسترسی به فضا از طریق رمپ و هماهنگ با شیب طبیعی زمین صورت می‌گیرد تا امکان دسترسی برای عموم مردم را فراهم می‌کند و عامل مؤثری در زهکشی آب میدان باشد. مربع میدان توسط خطی قوی از ساختمان‌هایی چون رستوران، کافه، فروشگاه و خوابگاه دانشجویی در ضلع شمالی احاطه شده است که خود از عوامل مؤثر در حیات شبانه‌روزی این فضا به شمار می‌آید (تصاویر ۱ و ۲).

۲. طبیعت‌گرایی

آب به عنوان یکی از ویژگی‌های برجسته در این میدان، نمایش و دیدهای متفاوتی را در ضلع غربی به وجود آورده است. مساحت ۴۴۰۰ متر مربع در اطراف چشمه قدیمی میدان ایجاد آبنمایی وسیع اختصاص یافت. لبه‌های آبنما سطح وسیعی برای نشستن و مکث در میدان به وجود آورده است که برای افراد با سنین و سلیقه‌های متفاوت جذابیت

Pic 2
تصویر ۲

تصویر ۲: حذف ماشین و استفاده از تراموا برای سهولت دسترسی و احیای ضلع غربی میدان و گشودگی در ضلع جنوبی میدان بعد از حذف کردن ماشین از سایت.

www.flickr.com
Pic2: Replacing vehicles with tram for easy access to restore the west side of the field. Source: www.flickr.com

Pic 3
تصویر ۳

تصویر ۳: استفاده از رمپ برای سهولت دسترسی افراد کم توان و ناتوان جسمی - حرکتی.

www.flickr.com
Pic3: Ramps provide access to prams and wheelchairs. Source: www.flickr.com

Pic 4
تصویر ۴

تصویر ۴: فرصت‌های زیادی برای لذت بردن از نمایش آب در سراسر مربع وجود دارد. استفاده از آب در طراحی برای سرگرمی تماشاچیان و ایجاد تنوع در فضا. مأخذ:

www.flickr.com
Pic4: Water Use in the design in order to entertain audiences and create diversity in space. Source: www.flickr.com

Pic 5
تصویر ۵

تصاویر ۵ و ۶: ساختن آبنما با استانداردهای آلفی تا تأثیر به منظور استفاده در مناسبت‌های خاص مانند کنسرت و سخنرانی‌های سلطنتی، استفاده از مصالح غالب گرانیت در آبنما در سه رنگ بزرگ، خاکستری و سیاه.

www.flickr.com
Pic5 & 6: The dominant material in the fountain in three colors, beige granite, gray and black. Source: www.flickr.com

Pic 6
تصویر ۶

است. از این رو ساختار تاریخی، کارکردها، طبیعت، حضور مردم، مکتب، نقش تجارت و سایر ابعاد فضا در برنامه طراحی نقش تعیین کننده ای ایفا می کنند. طرح یکپارچه و هماهنگ میدان، افزایش مشارکت و حضور مردم در فضاهای عمومی شهر و رونق سایر فضاها و بافت های اطراف آن را موجب می شود. طراحی میدان مربعی بازار کهنه نائینگهام، نتیجه ای موفق از طراحی و برنامه ریزی و ساماندهی یک پروژه شهری با قدمتی ۸۰۰ ساله است که با حفظ تاریخ و هویت آن موجب افزایش ادراک شهروندان از محیط و تقویت عناصر هویت بخش در شهر شده است ■

تعریف کرده و همین باعث نظم حاکم در آن شده است. نقطه عطف میدان و اوج فعالیت ها در آن، در قسمت مرکزی و مابین ساختمان شورای شهر در شرق میدان و چشمه قدیمی در غرب است. این قسمت از میدان با حداقل مداخله طراحی و تزئین و فضای مفید است که به حضور مردم و اجتماعات مردمی اختصاص دارد (تصاویر ۶ تا ۹).

جمع بندی

رویکرد به کار گرفته شده در میدان در وهله اول توجه همزمان به همه ابعاد مؤثر در پدید آوردن هویت میدان و در وهله ثانی اصالت عناصر طبیعت در منظره سازی آن

دارد. عمده مصالح به کار رفته در آنما، سنگ گرانیت در سه رنگ سیاه، خاکستری و بژ است. از ویژگی های جذاب آب در سمت غربی میدان این است که در صورت مناسبت های خاص، فواره ها و آبشارها خاموش می شوند و از این فضا به عنوان سالن آمفی تئاتر روباز برای کنسرت و یا سخنرانی های دولتی استفاده می شود (تصاویر ۳ تا ۵).

طراحی خلاق میدان مربع با وسعت زیاد آن قابلیت جابجایی و آماده شدن برای مناسبت های خاص را دارد. پوشش گیاهی آن متحرک است و در ضلع شمالی مسیر حرکت پیاده و مراکز خرید را از مرکز میدان جدا می کند که در عین یکدست بودن فضا برای فعالیت های متفاوت، حریم

New Social Center

Nottingham's Old Market Square for Pedestrians

Farnoush Mokhles, M.A in Landscape Architecture,
University of Tehran, Tehran, Iran.
farnoosmohkles@gmail.com

Designing the square field of the old market, while being novel and creativity, is in full agreement with its historical, social and cultural features and these changes have had positive effects on the life of the citizens as well as causing people reassembling in this urban center. Uniform and coordinated design of this field has lead to promotion of participation and presence of people in the public spaces of the city as well as bringing prosperity to other spaces and its adjacent textures. The design of square field of Nottingham's old market is a successful consequence of designing, planning and organizing an urban texture of 800 years oldness. The protection of the history and identification has caused promotion of the citizens' understanding of environment and also strengthening of the factors granting identification in the city.

Pic 7

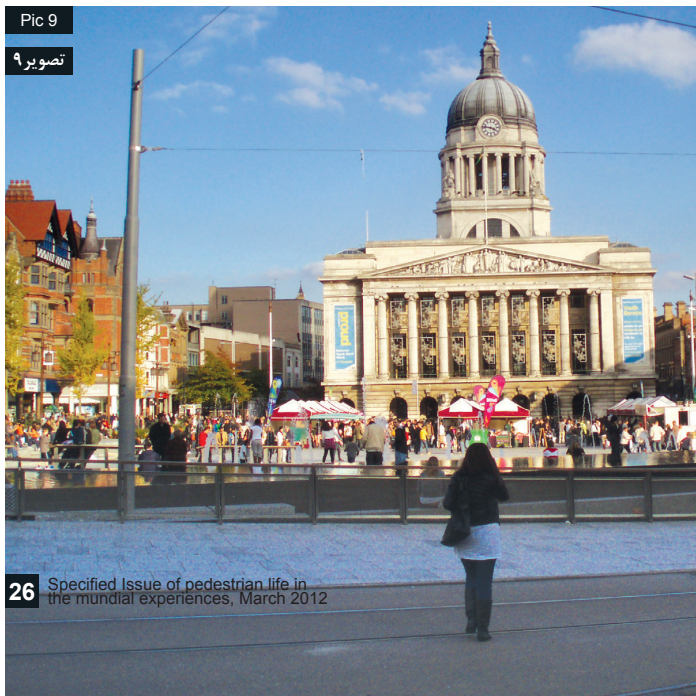
تصویر ۷

تصویر ۷: حریم سازی فضا با میل چراغ و پوشش گیاهی متحرک که در مناسبت های مختلف این میلمان قابلیت جابجایی را دارند و استفاده از میلمان متحرک برای فضا سازی در مناسبت های مختلف. مأخذ: www.flickr.com

Pic7: Storage space which provides a special quality by the desire to move lights and vegetation in different occasions since the furniture is mobile. Source: www.flickr.com

تصاویر ۸ و ۹: گستردگی حضور مردم در فضای جمعی شهر، افزایش مشارکت و حضور مردم در فضاهای عمومی شهر. مأخذ: www.flickr.com

Pics 8-10: Increase of participation and attendance in the public spaces of the city. Source: www.flickr.com

Pic 9

تصویر ۹

26 Specified Issue of pedestrian life in the mundial experiences, March 2012

Pic 8

تصویر ۸